

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van CDA
mevrouw G. Heine

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
Schriftelijke vragen inzake Flexibilisering als oplossing voor de elektriciteitscrisis (2024.04115)	20 december 2024 Verzonden: 20-12-2024	--
BEHANDELD DOOR	TELEFOONNUMMER	ONZE REFERENTIE
DHEMM (Davy) Pieters	06 2530 5811	2024.04115
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
Davy.Pieters@maastricht.nl		---

Geachte mevrouw Heine,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Wat zijn de lessen die de gemeente uit dit rapport trekt?

Antwoord 1:

Allereerst wil ik graag reageren op uw opmerking dat de gemeente niet vooruitziend is en u het gevoel heeft dat de gemeente achter de feiten aanloopt. Er is een structurele stijging van het elektriciteitsgebruik door een toename van elektrische verwarming, elektrische voertuigen en zonnepanelen. Het is dan ook niet uitgesloten dat dit op de kortere of middellange termijn toch mogelijke gevolgen kan hebben voor kleinverbruikers (zoals huishoudens), maar op dit moment is er geen sprake van netcongestie op het laagspanningsnet voor kleinverbruikers. Er zijn wel oplopende wachttijden voor het realiseren van aansluitingen doordat er extra uitbreidingen van het elektriciteitsnet nodig zijn; deze wachttijden kunnen lokaal worden versterkt door schaarste aan personeel, materiaal en beschikbare ruimte. We werken al geruime tijd steeds nauwer samen met Enexis Netbeheer aan de structurele oplossing hiervoor, namelijk de uitbreiding van het elektriciteitsnet. Daarnaast werken we al aan energiehubs in de verschillende GebiedsGerichte Aanpakken en updaten we ons beleid voortdurend.

Dan de beantwoording van vraag 1. Netcongestie heeft grote maatschappelijke en economische gevolgen vanwege de wachtljsten voor grootverbruikaansluitingen en tegelijkertijd – zo geeft het rapport aan – maakt het ook creativiteit en de bereidheid tot het zoeken van nieuwe oplossingen los. Dat laatste zien wij bijvoorbeeld bij de GebiedsGerichte Aanpakken voor Beatrixhaven en Randwyck / Maastricht Zuid en Maastrichtse EnergieAkkoorden (MEA), waar stappen worden gezet tussen ondernemers om samen te werken.

In lijn met advies 1 “Meer flex door snellere uitbreiding van energiehubs”, zullen we de inzet op energiehubs uitbreiden naar de gebiedsaanpakken voor bedrijvenlocaties Bosscherveld/Belvédère/Frontenkwartier (ten noordoosten van Cabergerweg, startend in 2025) en Scharn-Noord (startend in 2026). Daarnaast zullen we bij gebiedsontwikkelingen (zoals TregaZinkwit) de mogelijkheden voor energiehubs verkennen.

Schriftelijke vragen

DATUM
20 december 2024

In lijn met advies 4 “Meer flex door meer gerichte plaatsing van opslagcapaciteit in het systeem”, zullen we – zoals aangegeven in de Transitievisie Warmte en Energie (raadsvoorstel) – in de eerste helft van 2025 beleid ontwikkelen voor opslag van elektriciteit.

We zien ook dat – in lijn met advies 6 “Meer flex door meer kennis en het opschalen van bestaande oplossingen” – er meer kennis over netcongestie en de werking van het elektriciteitsnet nodig is bij ondernemers en bij onszelf als lokale overheid, zodat we samen nieuwe oplossingen kunnen bedenken en bestaande oplossingen kunnen opschalen.

Bij de grotere gebiedsontwikkelingen kijken we nu zo vroeg mogelijk naar de energievoorziening (m.n. elektriciteit en warmte). We zullen in de eerste helft van 2025 een verkenning uitvoeren naar de meerwaarde van het opnemen van een “congestietoets” bij de vergunningverlening, zoals benoemd in het rapport.

Vraag 2:

Kunt u een extra informatieavond organiseren om de flexibilisering van het elektriciteitsnet te bespreken?

Antwoord 2:

Ja, we zijn graag bereid om – samen met Enexis Netbeheer – een informatiebijeenkomst te organiseren over het elektriciteitsnet.

Vraag 3:

Hoe stimuleert de gemeente inwoners en kleinverbruikers tot energieopslag, dus daar waar dit nog niet leeft? Zijn er hiervoor ook gebiedsgerichte aanpakken, dus die in eerste instantie gericht zijn op het elektriciteitsnet en niet het warmtenet? Gezien de totstandkoming van een eventueel warmtenet afhankelijk is van het elektriciteitsnet.

Antwoord 3:

Inwoners kunnen terecht in het Klimaat huis voor onafhankelijk advies over energie, inclusief opslag van elektriciteit.

We zullen in de eerste helft van 2025 – in afstemming met netbeheerder Enexis Netbeheer – beleid ontwikkelen voor opslag van elektriciteit. In deze beleidsontwikkeling nemen we dan mee welke vorm opslag van elektriciteit het beste kan worden gestimuleerd en hoe inwoners het beste hierover kunnen worden geïnformeerd.

In de bestaande en nieuwe gebiedsaanpakken (voorheen “Wijkuitvoeringsplannen”, WUP’s) wordt ook elektriciteit meegenomen, niet alleen hoe aardgasvrij te worden (bijvoorbeeld via een mogelijk warmtenet). In de gebiedsaanpakken wordt breed naar de energievoorziening gekeken, met name elektriciteit en warmte.

DATUM
20 december 2024

Vraag 4:

Welke rol speelt de gemeente bij bestaande bewonersinitiatieven die over willen gaan tot energieopslag/energiehubs? Helpt de gemeente bijvoorbeeld door in modelovereenkomsten te voorzien?

Antwoord 4:

We willen graag meedenken met bewonersinitiatieven voor energieopslag/energiehubs, bijvoorbeeld voor het delen van beschikbare kennis hierover en het in contact brengen met netbeheerder Enexis Netbeheer voor volgende stappen. Indien er (landelijke) modelovereenkomsten beschikbaar zijn, zullen we die uiteraard delen. Voor grootverbruikers zijn – bijvoorbeeld – de eerste juridische kaders voor energiehubs inmiddels beschikbaar.

Vraag 5:

Heeft de VNG inmiddels al een visie of een routekaart voor gemeenten om te voorzien in lokale energiehubs?

Antwoord 5:

Nee, VNG heeft geen specifieke visie of routekaart voor energiehubs.

Vraag 6:

Welke rol speelt de gemeente bij het bewonersinitiatief Biesland warmteaccu en welke lessen kunnen daaruit getrokken worden voor andere wijken, waar inwoners wellicht minder vermogend en hoogopgeleid zijn?

Antwoord 6:

Het bewonersinitiatief in Biesland dat zich inzet voor de realisatie van seizoensopslag van warmte is geen gemeentelijk initiatief. De gemeente ondersteunt het initiatief wanneer zij met vragen of andere behoeftes zitten. Aan de hand van de vraag of de behoefte bekijken we wat een mogelijke en passende ondersteuning voor hen is.

Het traject zit nog in een vroeg stadium en het feit dat er lessen uit zijn te trekken staat voorop, welke lessen dat precies zullen zijn is momenteel nog onduidelijk. Iedere buurt en ieder initiatief is anders en vraagt dan ook wellicht om andere vormen van ondersteuning.

Vraag 7:

Hoe staan de energiehubs in de Beatrixhaven, Randwyck/Maastricht-Zuid en Bosscherveld ervoor? Hoeveel bedrijven doen mee?

Antwoord 7:

Enexis Netbeheer heeft de ambitie om in hun verzorgingsgebied met 10 clusters een ontwikkeltraject aan te gaan om te komen tot een GroepsTransportOvereenkomst (GTO). Met een GTO mogen de bedrijven binnen hun cluster netcapaciteit met elkaar delen. Eén van de clusters in de Beatrixhaven is hiervoor door Enexis Netbeheer geselecteerd. Vanuit de gemeente faciliteren we de gesprekken en leveren we expertise hiervoor. In Beatrixhaven hebben we zicht op 5 clusters bedrijven die samen een energy hub zouden kunnen vormen. In Beatrixhaven hebben 37 bedrijven (grootverbruikers) een volmacht afgegeven en werken dus actief met ons samen. Enexis Netbeheer verwacht de GTO's in 2026 verder te kunnen uitrollen.

DATUM
20 december 2024

In Randwyck is er zicht op 4 clusters bedrijven die samen een energiehub zouden kunnen vormen. 15 bedrijven/instellingen hebben een volmacht afgegeven. Momenteel wordt er intensief meegekeken naar de energiebehoefte voor de ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus.

In Bosscherveld/Belvédère/Frontenkwartier (ten noordoosten van de Cabergerweg) start in 2025 een gebiedsaanpak. Inmiddels zijn 6 bedrijven al met elkaar in gesprek.

Vraag 8:

Hoe staat de gebiedsgerichte aanpakken warmtenet ervoor? Heeft dit al geleid tot concrete verbeteringen, dus niet de informerende en analyserende fase? Bv. in Vroendaal komen daar individuele warmtepompen of komt er een collectief? En hoe verhoudt zich dat dan tot het elektriciteitsnet?

Antwoord 8:

U wordt geïnformeerd over de voortgang van de 10 lopende gebiedsaanpakken via de reguliere Raadsinformatiebrieven over de stand van zaken van het Uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026. Voor Nazareth, Mariaberg en Pottenberg is een subsidieaanvraag voor het Volkshuisvestingsfonds inmiddels toegekend (zie [RIB Toekenning aanvraag Volkshuisvestingsfonds: 11,3 miljoen voor Nazareth, Mariaberg en Pottenberg](#)). Op bedrijventerreinen (Beatrixhaven, Randwyck) wordt aan diverse energiehubbs gewerkt. Ook worden diverse wijkanalyses uitgevoerd (Binnenstad, Pottenberg), onder andere naar de mogelijkheden voor kleinschalige warmtenetten (TregaZinkwit, Randwyck, Boschstraatkwartier).

In Vroendaal doorlopen we nu de eindfase van het participatietraject, waarin de vraag individuele of collectieve oplossing juist centraal staat. In september t/m november 2024 is er een online enquête uitgevoerd onder bewoners, waarvan de resultaten komende maanden bekend worden. Het is dus nog te vroeg om een definitief uitsluitsel te geven over het voorkeursalternatief voor Vroendaal. De actuele stand van zaken over Vroendaal is te vinden via: <https://www.thuisinmaastricht.nl/aardgasvrij-vroendaal>.

De transitie vindt op buurtniveau plaats, waarbij we kijken naar het volledige energiesysteem van de buurt. Voor elk gebied worden de gemaakte keuzes vertaald naar een uitvoeringsplan, zowel voor woonwijken en buurten als voor bedrijventerreinen. In samenwerking met de buurt onderzoeken we welk alternatief voor aardgas het beste past. Door het gehele energiesysteem te bekijken, voorkomen we dat een buurt van het aardgas afgaat terwijl het elektriciteitsnet nog niet op orde is. Hiertoe zullen we – bijvoorbeeld – de planning van Enexis Netbeheer voor hun “buurtaanpak” ter verbetering van het elektriciteitsnet op buurtniveau en de gemeentelijke planning bij de aardgasvrijtrajecten op elkaar afstemmen.

Vraag 9:

Worden nieuwe woonwijken in Maastricht, bv Limmel aan de Maas, nu zo ingericht dat bewoners de mogelijkheid hebben tot het delen van energie? Wordt dit meegenomen in de actualisatie van de omgevingsvisie?

Antwoord 9:

Gezien de nieuwe realiteit van het elektriciteitsnet met netcongestie op korte termijn en de benodigde langjarige uitbreiding van het elektriciteitsnet, verkennen we de mogelijkheden om de energievoorziening van nieuwe woonwijken zo slim mogelijk inrichten.

DATUM
20 december 2024

We moeten het elektriciteitsnet zo efficiënt mogelijk benutten en extra druk op het elektriciteitsnet minimaliseren. Het delen van energie, zoals elektriciteit, is hierbij een belangrijk onderdeel. Het delen van duurzaam opgewekte elektriciteit kan nu al en de mogelijkheden worden met de nieuwe Energiewet alleen maar groter. We spreken met Enexis Netbeheer ook over de mogelijkheden van opslag van elektriciteit en andere congestieverzachtende maatregelen voor dergelijke nieuwbouwwijken. Hiermee kunnen nieuwe en bestaande woonwijken gaan functioneren als energiehubs.

We verkennen dan ook in hoeverre en in welke vorm het delen van energie moet worden opgenomen in de Omgevingsvisie.

Vraag 10:

Heeft de gemeente een beeld van de plekken waar batterijopslag nodig is en kan? Lopen hier gesprekken met Enexis over? Komt er een plan van aanpak voor opslagcapaciteit in samenspraak met Enexis?

Antwoord 10:

Nee, we hebben op dit moment geen beeld van locaties waar opslag van elektriciteit nodig is en bijdraagt aan het balanceren van het elektriciteitsnet en het verminderen van de netcongestie. We spreken met Enexis Netbeheer ook over zogenaamde “congestieverzachtende maatregelen”, zoals opslag van elektriciteit.

We zullen in de eerste helft van 2025 – in afstemming met netbeheerder Enexis Netbeheer – beleid ontwikkelen voor opslag van elektriciteit, inclusief een plan van aanpak.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality

Schriftelijke vragen